

YETİŞKİN EĞİTİMİ BAKIŞ AÇISIYLA ELGINKAN VAKFI ÇALIŞMALARI

Yrd. Doç. Dr. Çiğdem Kılıç
Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu
cgdmkic@gmail.com

Özet

Bu araştırma, kuruluş yıllarından itibaren mesleki yetişkin eğitimi alanında gönüllü faaliyet gösteren *Elginkan Vakfı* çalışmalarını yetişkin eğitimi bakış açısıyla değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmada, vakfın faaliyetlerini mesleki yaygın eğitim bakış açısından incelemek amacıyla ilgili literatür taranmış; Türkiye’de mesleki yetişkin eğitimi veren vakıflar ve bu vakıfları başında gelen Elginkan Vakfının çalışmaları betimsel olarak incelenmiştir. Araştırma sonucunda, eğitim faaliyetlerinin hedef gruba etkili ve kapsamlı bir şekilde duyurulduğu; eğitimlerin alanında uzman kişilerce verildiği; kurs içeriklerinin Milli Eğitim Bakanlığı ile koordineli bir şekilde modüler hale getirildiği; eğitimler neticesinde pek çok kişinin meslek ve bilgi sahibi olduğu ve bunlardan bazılarının işe yerleştirildiği anlaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Yaşam Boyu Öğrenme; Yetişkin Eğitimi; Mesleki Yetişkin Eğitimi; İş Yeri Temelli Öğrenme.

ELGINKAN FOUNDATION, WITH ADULT EDUCATION PERSPECTIVE

Abstract

This research aims to evaluate with adult education perspective, activities of Elginkan Foundation which operating volunteer activities in the field of vocational adult education. In this study, to examine the Elginkan Foundation’s adult education activities, related literature was reviewed in terms of vocational adult education point of view and also vocational adult education foundations in Turkey were analyzed descriptively. As a result, it was understood that educational activities was announced in an effective and comprehensive manner to the target group; courses were given by the experts in their field; modular course contents were designed by the Elginkan Foundation and the Ministry of Education; as a result of courses many people had knowledge and some of them were placed to jobs.

Key Words: Life Long Learning; Adult Education; Vocational Adult Education; Work-based Learning.

GİRİŞ

80’lerin başlarından itibaren ortaya çıkan hızlı teknolojik değişimler, yeni ürün ve süreçler, yönetimde ve iş örgütlenmesi ve yapısındaki değişimler, piyasaların küreselleşmesi, iş yaşamına giriş öncesinde ve sonrasında becerilerin hızla eskimesine bu sebeple işlerin yitirilmesine sebep olmuştur. Böylece “işlendirilebilirlik”(employability) işçilerin becerilerinin gelişmesinde ve sürdürülmesinde *yaşam boyu öğrenmeyi* kritik bir değer haline getirmiştir(Cheallaigh, 2001:269).

Alınan bilgiler yıllar sonra değişen teknoloji sayesinde kullanılamaz hale gelmektedir. Buna dayalı olarak bir işyeri hizmet elemanını alırken ondan istediği beklentiler bir süre sonra yetersiz kalmaktadır. Bireyin üretkenliğini gelişen günün koşullarına göre devam ettirebilmesi için, onun daha değişik nitelikler kazanabilmesi gerekmektedir. Ültanır ve Ültanır’ a göre(2005,3) 19. ve 20.yy insanı meslek öncesi eğitimden aldığı belli sayıdaki nitelikleri ile tüm yaşamını “iş sahibi” olarak devam ettirebilirken, 20.yy’ın sonlarından itibaren bu niteliklerine daha başka nitelikler katması gerektiğini hissetmeye başlamıştır. Ortalama olarak 10 yılda bir bu nitelik kazanma gerekliliği, bireyi yeni eğitimler alma ortamlarına sürüklemektedir. Başka bir deyişle, 2000’li yıllarda bireyler mesleklerini yerine getirirken ilerleyen yıllarda en az üç ya da dört kez yeniden meslek niteliklerini yenilemek ya da mesleklerini değiştirmek zorunda kalacaklardır. Bu da yaygın meslek eğitiminin

önemini artırmaktadır. Yörük, ve diğerlerine göre ise(2002,304) mesleki ve teknik öğretim, kalkınmanın hızlanması, istihdamın artırılması ve ülkenin rekabet gücünün yükseltilmesi yönünden kritik öneme sahiptir. Bu önemin toplumun her kesimine kavratılması gerekmektedir. Teknolojik çağa uyum sağlayabilmek için, ülkemizde de mesleki ve teknik eğitime gereken özenin gösterilmesine ihtiyaç vardır.

Günüç, Odabaşı ve Kuzu(2012,311) yaşam boyu öğrenmeyi kişisel, sosyal ve mesleki bağlamda ele almaktadırlar. Kişisel bağlamda yaşam boyu öğrenme, bireyin ilgili olduğu alanda daha iyi performans göstermesini ve kendi kişisel gelişimini sağlamasını amaçlamaktadır. Sosyal bağlamda yaşam boyu öğrenme, bir grubun belli bir amaç için bilgi paylaşımı ve var olan bilginin geliştirilmesi için bir araya gelmesi amaçlamaktadır. Bu süreçte birey sosyal becerilerini geliştirerek diğer bireylerle iletişime geçer. Mesleki bağlamda yaşam boyu öğrenme ise, bir meslek sahibi olmayan bireyleri meslek sahibi yapabilmeyi amaçlamanın yanı sıra bireyin meslekte daha iyi performans sağlaması için işlevsel bilginin geliştirilmesini temele almaktadır. Lowe'a göre yakın zamana kadar, örgün eğitim sistemi veya çıraklı eğitim sisteminden yetişen kişiler için gerekli bilgi ve becerilerin kazandırılması yeterli görülmekteydi. Gerek işverenler, gerek istihdam edilenler ve işçi sendikaları çalışma hayatına girmiş olan işgücünün yetiştirilmesi için geniş olanaklar sağlanması ihtiyacını her geçen gün daha iyi görmekteydiler(1985, 117).

Günümüzde bilhassa mesleki hizmet içi eğitim amacıyla yetişkinler için hazırlanan pek çok eğitim faaliyetinin beklenen verimi sağlayamadığı; katılımcılar tarafından zaman kaybı olarak nitelendirildiği görülmektedir. Dwyer(2004,79) bu durumun nedeni olarak yetişkin öğrenmesinin doğasına önem verilmemesini göstermiştir. Ona göre yetişkin eğitiminde yapılan en büyük yanlışlık, yetişkinlerin eğitiminin çocuk ve gençlerin eğitiminde olduğu gibi pedagojik yaklaşımla tasarlanması ve uygulanmasıdır. Oysa yetişkin öğrenmesi yapısı ve niteliği itibarıyla çocuk ve gençlerin öğrenme sürecinden birçok açıdan farklıdır, bu nedenle androgojik bir yaklaşımla yetişkin eğitimi prensiplerine göre planlanmalıdır.

Yetişkin eğitimi ile ilgili literatür incelendiğinde yetişkin öğrenenlerin eğitim ortamında dikkat edilmesi gereken bazı özellikleri olduğundan bahsedildiği görülmektedir(Brookfield, 1986; Brundage ve Mackeracher,1980; Knowles, 1998; Güven ve diğerleri, 2008). Yetişkin öğrenmesi çocuk ve gençlerin öğrenmesi ile kıyaslandığında pek çok açıdan farklılıklar gösterdiği görülür. Yetişkin eğitimi programları tasarlanırken veya uygulama aşamasında bu farklılıklardan doğan öğrenme özelliklerine dikkat edilmesi gerekir.

Yetişkinlerin öğrenme özellikleri ve yetişkin eğitimindeki prensipler şu şekilde sıralanmaktadır.

Bunlar;

1. Yetişkinler yaşamlarını kolaylaştıracak, problemlerini çözecek konuları öğrenmek isterler ve bu konularda öğrenmeye hazır ve açıktırlar. Öğrenme deneyimleri, yetişkinlerin öğrenme ihtiyaçlarına cevap verecek biçim ve zamanda eğitim ortamına sunulmalıdır. Bir başka deyişle ihtiyaçlar eğitsel yaşantılar örtüştüğünde daha verimli sonuçlar elde edilir.
2. Yetişkin öğrenen bir şeyi öğrenmeden önce onu neden öğrenmesi gerektiğini bilmek ister. Bu nedenle kurslara başlamadan önce ve derslere başlamadan önce yapılacak etkinlikler ve üzerinde çalışılacak konular hakkında yetişkinler bilgilendirilmelidir.
3. Yetişkinler kendi kararlarını kendileri vermek ve onların sorumluluğunu taşımak isterler. Bu nedenle, verilecek eğitimin tasarlanması ve uygulanması sürecinde mümkün olduğunca yetişkinlerle birlikte çalışılmalı ve onların görüşlerine değer verilmelidir.
4. Yetişkinler öğrenme sürecine etkin bir şekilde katılmak, deneyimlerini paylaşmak, görüşlerini açıklamak ve tartışmak isterler. Çocuk ve yetişkinde deneyimlerin anlamı farklıdır. Çocuk için deneyim onun dahil olduğu bir olay, yetişkin için ise onu var eden, onun o olmasını sağlayan tüm geçmiştir. Yetişkin eğitiminde öğrenenlerin deneyimlerini ihmal etmek onların kişiliklerini görmezden gelmek anlamına gelir. Bu nedenle öğrenme faaliyetleri katılımcıların daha önce bildikleri ya da deneyimleri üzerine yapılandırılmalıdır.
5. Yetişkinler için dışarıdan gelen güdüleyiciler(daha iyi iş, yüksek kazanç vb.) önemlidir; ama onlar için daha önemli olan iç güdüleyiciler ve baskılardır(iş doyumu, kendine güven, yaşam kalitesi vb.). Bu bir anlamda yetişkin eğitiminde avantaj olarak kabul edilebilir, çünkü öğrenme motivasyonu daha çok içten olduğu için katılımcılar öğrenme ortamına kendileri motive olmuş olarak gelirler, bu durum da öğrenmenin kalitesini artırıcı bir özelliktir.

6. Yetişkinler öğrenme sürecinin tümünde aktif olarak rol almak ve deneyimlerini yansıtmak isteyecekleri için böyle bir grupta; işbirliğine dayalı öğrenme teknikleri, örnek olay çalışması, rol oynama, grup tartışma teknikleri, yaratıcı düşünmeyi sağlayan teknikler kullanılmalıdır(Knowles, 1998;Güven ve diğerleri, 2008).

Karaman'a göre(2000) Türkiye'de mesleki ve teknik eğitim veren kamusal ve özel kurumların oldukça dağınık bir görünüm sergilediği görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sanayi Bakanlığı, Milli Produktivite Merkezi, kamu kurum niteliğindeki meslek kuruluşları, işçi ve işveren sendikaları, özel firmalar ve vakıflar değişik kademe ve biçimlerde mesleki eğitim alanında çalışmalarında bulunmaktadır.

Bilgi Edinme Yasası uyarınca Vakıflar Genel Müdürlüğü, Vakıf Hizmetleri Daire Başkanlığından alınan bilgilere göre 2014 yılı itibariyle Türkiye'de birçok iş kolunda 45 adet vakıf mesleki eğitim yapmaktadır. Bunlar: Ankara Onkoloji Hastanesi Vakfı; Basım Sanayi Eğitim Vakfı; Bedensel Engelliler Güçlendirme Vakfı; Beyin Omurilik Sınır Hastalıkları Vakfı; Bursa Tophane Teknik Lisesi Endüstri Meslek Lisesi Güçlendirme Vakfı; Çırak Eğitim ve Öğretim Vakfı; Denizli Ticaret Odası Eğitim ve Kültür Geliştirme Vakfı; Fevzi Akkaya Temel Eğitim Vakfı; Florance Nightingale Hemşire Mektepleri ve Hastaneleri Vakfı; Genç Başarı Eğitim Vakfı; İçel Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Eğitim Vakfı; İlim ve Öğrenim Vakfı; İlke Eğitim ve Sağlık Vakfı; İstanbul Sanayi Odası Vakfı; İstanbul Teknik Üniversiteler Vakfı; İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme İktisadi Enstitüsü Araştırma ve Yardım Vakfı; İtfaiye Vakfı; Kahramanmaraş Teknoloji Vakfı; Konya Ticaret Odası Vakfı; Malkara Hüsnüye Hanım Teknik Lise ve Endüstri Meslek Lisesi Eğitim Vakfı; Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayi Destekleme Vakfı; Muhasebe-Finans Mesleki Yönetim Eğitim ve Kültür Vakfı; Murat Şefik Etaner Psikoterapi Eğitim Vakfı; Müteşebbis Gelişim Vakfı; Narlıdere İlçesi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı; Nevin Baykent Sağlık ve Eğitim Vakfı; Öğretmen Akademisi Vakfı; Reklamcılık Mesleki Araştırma Geliştirme ve Eğitim Vakfı; Samsun Ticaret ve Sanayi Odası Eğitim Vakfı; Sigorta eksperleri Dayanışma ve Eğitim Vakfı; Sultanahmet Ticaret Liseliler Eğitim ve Araştırma Vakfı; Şevki Vanlı Mimarlık Vakfı; Şirin-Ahmet Tekeli Kadın Hukukçuları Destekleme Vakfı; Tarımsal Gelişme Eğitim ve Sosyal Dayanışma Vakfı; Teknolojik Eğitimi Geliştirme Vakfı; Türk Kulak Burun Boğaz Baş ve Boyun Cerrahisi Vakfı; Türk Lions Beceri Kazandırma Vakfı; Türk Sigorta Enstitüsü Vakfı; Türk Sivil Havacılığını Geliştirme Vakfı; Türk Tekstil Vakfı; Türkiye İnşaat ve Tesisat İşçileri Eğitim Vakfı; Türkiye İş Bankası Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Vakfı; Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Mikrocerrahi ve Rekonstrüksiyon Vakfı; Türkiye Kemik İliği Transplantasyon Vakfı; Üsküdar Din Görevlileri Vakfıdır.

Ayrıca internet sayfalarında yapılan inceleme neticesinde; Cafer Sadık Abaloğlu Eğitim ve Kültür Vakfı; Bursa Coşkunöz Eğitim Vakfı, Kaleseramik Eğitim Vakfı, Gedik Eğitim ve Sosyal Yardım Vakfı ve Elginkan Vakfının da mesleki eğitime yönelik çalışmalar yaptığı görülmüştür. Tüm bu vakıfların ortak amacı ülke ekonomisine nitelikli işgücü kazandırmak ve mesleki eğitimin önemine dikkati çekmektir.

Bahsi geçen bu vakıflardan kuruluş yapısı ve işleyişi bağlamında belki de en dikkat çekici olanlarından biri de şüphesiz Elginkan Vakfıdır. Bu araştırmanın amacı, yetişkin eğitimin mesleki eğitim boyutunda dikkate değer faaliyetler yürüten Elginkan Vakfının çalışmalarını yetişkin eğitimi bakış açısıyla incelemektir.

Araştırmanın Önemi

Türkiye'de örgün eğitimden sonraki dönemde ele alınan mesleki eğitime vakıfların yaptıkları katkılar oldukça önemlidir. İlgili alan yazın incelendiğinde; Türkiye'de mesleki eğitime katkı getiren vakıflardan bahseden bir çalışmaya rastlanmamıştır. Öte yandan misyonu, amaçları, işleyiş biçimi ve yapılan eğitimler bakımından son derece dikkat çekici yetişkin eğitimi faaliyetleri yürüten Elginkan Vakfının çalışmaları yetişkin eğitimi bakış açısıyla bilimsel anlamda ilk kez ele alınmaktadır. Çalışmanın bu açılarından önemli olduğu ve alan yazına katkı getireceği düşünülmektedir.

YÖNTEM

Bu çalışmada, yaşam boyu öğrenme ve yetişkin eğitimi faaliyetlerini mesleki yaygın eğitim bakış açısından incelemek amacıyla ilgili literatür taranmış; Türkiye'de mesleki yaygın eğitim veren vakıflar ve bu vakıfları başında gelen Elginkan vakfının çalışmaları betimsel olarak incelenmiştir.

Elginkan Vakfı

1954 yılında Anne Ümmehan Elginkan, oğulları Hüseyin Ekrem Elginkan ve Hüseyin Cahit Elginkan; Elginkan Vakfı'nın kurulma kararını alır; bu karar daha sonraki yıllarda çeşitli aşamaları takiben 1985'de hayata geçer. Türkiye'de yerleşik işletme gruplarında vakıf kurma ve/veya vakıflarla bağ kurma sıklıkla karşılaşılan bir uygulama olmamakla birlikte, topluluğun yönetimini bir vakıf aracılığı ile yapmak sıra dışı bir uygulama olarak görülmektedir.

Vakıf ile hedeflenen Elginkan Topluluğu'nun ebediyen yaşaması ve milletine hizmet edebilmesidir. İlk başta ütöpik görünebilecek bu hedef, günümüzde vakfı ve topluluğu kuran kişilerden hiçbiri hayatta olmamasına rağmen ilk kurulduğu yıllardan itibaren başarıyla uygulamaktadır. Çeşitli sektörlerde yaklaşık 3000 çalışanı ve 19 şirketi ile faaliyet gösteren Elginkan Topluluğu 'nun tüm geliri Elginkan Vakfı bünyesinde toplanmaktadır.

Vakıf Amaçları

Türk kültür değerlerini ve Türkçeyi araştırmak, araştırmaları desteklemek, korumak, yaşatmak ve tanıtmak; bilim, teknoloji ve eğitim alanındaki faaliyetleri teşvik etmek; ülke sanayinin ihtiyaç duyduğu vasıflı iş gücü yetiştirilmesine ve bu suretle ülkenin istihdam imkânlarını artırıcı eğitim çalışmalarına katkıda bulunmak için okullar, eğitim kurumları açmak ve işletmektir(Akşit: 2008).

Vakfın Yapısı

Vakfın mütevelli heyeti aralarında İstanbul Teknik Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi gibi üniversitelerin yanı sıra Tübitak, Makine Kimya Endüstrisi gibi yirmi kuruluş temsilcisi ve 14 değişmez üyeden oluşmaktadır.

Vakfın Çalışmaları

Elginkan vakfı *eğitime destek faaliyetleri* ile çeşitli okul ve yurtlar açarak Milli Eğitim Bakanlığı'na bağışlayıp Türk Milletinin hizmetine sunarak; *burs programları* ile lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerine burslar sağlayarak; *bilim kültür ve teknoloji alanındaki hizmet ve yatırımlar* ile Türk kültürü Araştırma ve Teknoloji ödülleri vererek ve Türk Dili ve Edebiyatı Kurultayı düzenleyerek; bunların yanı sıra üniversitelerin teknoloji tabanlı ürün ve hizmetlere yönelik girişimciliği ve yenilikçiliği desteklemek üzere geliştirdiği ödüllü yarışma projelerinde ana sponsor olarak; son olarak *mesleki eğitim alanında hizmet ve yatırımlar* sağlayarak Türk eğitimine ve iş dünyasına katkıda bulunmaktadır.

Elginkan Vakfı Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezleri

Elginkan Vakfının Manisa, Bolu ve İzmitte olmak üzere üç farklı ilde Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezleri bulunmaktadır. Açılışından bu yana, 30 Kasım 2014 itibarıyla, Manisa'da 202.401, Bolu'da 64.148 ve İzmit'te 67.338 kişi olmak üzere toplam 333.887 kişiye eğitim verilmiştir (<http://www.elginkanvakfi.org.tr>).

Kuruluş Amaçları

Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezlerinin kuruluş amaçları;

- Üretim, kalite ve verimin artmasına katkıda bulunabilmek için sanayi kuruluşlarında çalışan elemanların, gelişen ve değişen teknoloji ile üretim şartlarına uyumlarını sağlamak amacı ile kurslar açmak,
- İleri üretim teknolojilerinin tanıtımını sağlayarak sanayicinin gerçek ihtiyacı olan vasıflı elemanları yetiştirmek,
- Organize sanayi bölgesindeki ve küçük sanayi sitesindeki sanayi kuruluşlarına mesleki eğitim hizmeti sunmak,
- İşsiz ve mesleksiz gençleri, sanayinin ihtiyaç duyduğu vasıflı bir eleman olarak yetiştirmek, onların kendi işyerlerini kurabilmelerine veya alanlarında iş bulabilmelerine yardımcı olmak,
- Araştırmacıları desteklemek,
- Bireylerin girişimcilik kabiliyetini ortaya çıkarmak ve geliştirmektir.

Eğitimler

Elginkan Vakfı Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezleri'nde eğitim faaliyetleri Geliştirme ve Uyum Kursları, Meslek Kursları ve Toplam Kalite Yönetimi Seminerleri olmak üzere 3 ana başlık altında yürütülmektedir. Vakıf bu eğitim faaliyetlerine ek olarak, uzaktan eğitim faaliyetleri de yapmaktadır.

a)Geliştirme ve Uyum Kursları

- . makine alanında açılan geliştirme ve uyum kursları
- . elektrik ve elektronik alanında açılan geliştirme ve uyum kursları
- . tasarım alanında açılan geliştirme ve uyum kursları
- . kaynakçılık alanında açılan geliştirme ve uyum kursları
- . muhasebe alanında açılan geliştirme ve uyum kursları
- . bilgisayar alanında açılan geliştirme ve uyum kursları
- . dış ticaret, girişimcilik, diksiyon gibi diğer alanlarda verilen kurslardır.

b)Meslek Edindirme Kursları

- .kaynakçılık
- .muhasebe yardımcılığı
- .tasarım
- .doğalgaz tesisatçılığıdır.

c) Toplam Kalite Yönetimi Seminerleri

- .mesleki ve teknik seminerler
- .kalite belgelendirme seminerleri
- .yönetim ve iletişim seminerleridir.

d)Uzaktan Eğitim Faaliyetleri

Elginkan Vakfı uzaktan eğitim faaliyetleri kapsamında "Elginkan Vakfı katılım belgeli ve Milli Eğitim Bakanlığı onaylı" eğitimler düzenlemektedir.

Elginkan Vakfı Katılım Belgeli Uzaktan Eğitimler

Kurs kapsamında 8, seminer kapsamında 4 Uzaktan Eğitim yapılmaktadır ve bu eğitimleri başarı ile tamamlayanlara *Elginkan Vakfı Katılım Belgesi* verilmektedir.

Kurs kapsamında;

Bilgisayar Destekli Tasarım (Unigraphics NX CAD),

Web Sayfası Tasarımı,

İleri Excel,

Sayısal Fotoğraf İşleme (Photoshop),

PHP İle Dinamik Web Programlama,

Bilgisayar Destekli Tasarım (SolidWorks),

Animasyon Tasarımı (Flash),

Veri Tabanı (Access)

Seminer kapsamında;

İş Sağlığı ve Güvenliği Temel Eğitimi Semineri,

Proje Yönetimi Semineri,

İletişim Becerileri Semineri,

Sorun Çözme teknikleri Semineri,

Elginkan Vakfı ve MEB Onaylı Uzaktan Eğitimler

Milli Eğitim Bakanlığı Onaylı uzaktan eğitim kurslarına katılanlar ise Milli Eğitim Bakanlığı tarafından açılan sınavda başarı gösterdikten sonra başarı belgelerini alabilmektedirler. Bahsi geçen kurslar;

.Bilgisayar Kullanımı

.Bilgisayar Destekli 2boyutlu Çizim-AUTOCAD'dir(<http://uzaktanegitim.ege.edu.tr>).

Eğitmenler

Elginkan Vakfı Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezlerindeki eğitimler, eğitim merkezlerinin kadrolu eğitimcileri, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı meslek liselerinin teknik öğretmenleri, üniversite öğretim görevlileri, konularında uzmanlaşmış danışmanlık şirketlerinde görevli yönetici ve eğitimciler tarafından verilmektedir. Eğitimciler, bilgilendirme ve ortak bir dil oluşturma amaçlı bir hizmet içi eğitim seminerine tabi tutulmaktadır.

Sertifikalandırma

Geliştirme ve Uyum Kursları ile Meslek Edindirme Kurslarının bitiminde kursiyerler Elginkan Vakfı tarafından uygulanan sınavlara tabi tutulmakta, başarılı olanlara bulunduğu illerdeki Halk Eğitim Merkezi ve Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından onaylı "Başarı Belgesi" verilmektedir. Başarısız olan kişilere iki kez daha sınav hakkı tanınmakta, yine başarısız olunması durumunda eğitimin tekrar edilmesi istenmektedir. Ayrıca, verilen bu belgenin arka yüzünde, katılımcıların aldığı eğitim modüllerinin isimleri, aldıkları her bir eğitimin saat olarak süresi, yeterlikleri yer almaktadır. Seminerlere katılan katılımcılara da seminer sonunda sınav yapılmamakta, Elginkan Vakfı tarafından "Seminer Katılım Belgesi" verilmektedir.

Uzaktan Eğitim Uygulamalarında; Milli Eğitim Bakanlığı Onaylı Eğitimlerde, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen sınav merkezlerinde açılan sınava tabi tutulmakta, başarılı olanlara Milli Eğitim Bakanlığı ile Elginkan Vakfı onaylı "Başarı Belgesi" verilmektedir. Başarısız olan kişilere iki kez daha sınav hakkı tanınır. Bu sınavlarda da başarısız oldukları takdirde eğitimin tekrar edilmesi istenir. Sınav Merkezleri değişken olup, katılımcı sayısına göre belirlenmektedir. Herhangi bir ilden Sınava katılacak olan katılımcı sayısı minimum 100 olduğunda o ile Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Milli Eğitim Bakanlığına bağlı herhangi bir okulda sınav merkezi açılabilir. İlgili illerden sınava girecek katılımcı sayılarının 100 den az olması durumunda tebliğ ettikleri ikametgâhlarına en yakın ilde açılan sınav merkezlerine yönlendirilirler.

Elginkan Vakfı katılım belgeli eğitimlerde, sınavlar online olarak gerçekleştirilmektedir. Başarılı olan kişilere online olarak elektronik katılım belgesi düzenlenerek elektronik posta yolu ile gönderilir.

İhtiyaç Belirleme Çalışmaları

Kurs veya seminer verilmesi istenen konuları belirlerken sektörde faaliyet gösteren firma yöneticileri ile yapılan görüşmeler; kurslara katılan katılımcılardan ve kurslara hiç katılmamış çalışanlardan alınan görüşler; yakın zamanda iş hayatına dahil olacak üniversite öğrencilerinden ve yerel halktan alınan görüşler; Web sitelerindeki anketler; sosyal medya hesaplarındaki mesajlar; Türkiye İstatistik Kurumu raporları; İŞKUR tarafından hazırlanan aktif iş gücü ve istihdama yönelik raporlar dikkate alınmaktadır.

Eğitim Faaliyetlerinin Duyurulması

Elginkan Vakfının yapmayı planladığı eğitim faaliyetlerinin duyurulması öncelikle Vakıf Eğitim Merkezlerine (3 ildeki merkezin ayrı web siteleri, sosyal medya hesapları bulunmaktadır.) ait internet sitesinden ve facebook, twitter gibi sosyal ağlardan yapılmaktadır. Her yıl ocak ayında o yıla ait planlanan etkinlikler duyurulmakta, gerekli görüldüğünde bu eğitimlerde sonradan değişiklikler yapılabilmektedir. Bunun dışında kamu kurum ve kuruluşlarına kurs ve seminerler ile ilgili duyurular gönderilmekte; her öğretim dönemi başlangıcında illerde bulunan üniversitelerde faaliyetlere ilişkin tanıtım toplantıları yapılmakta; mail ve SMS yoluyla her yıl çok sayıda kişiye ulaşılmakta; yerel basın ve yayın kuruluşları ile irtibata geçerek vakıf, eğitim merkezleri ve faaliyetleri hakkında bilgilendirme ve son olarak el broşürü, afiş ve vakfın hazırladığı dergi vasıtasıyla potansiyel katılımcılar faaliyetlerden haberdar edilmektedir.

İçeriğin Belirlenmesi

Kurslarda verilen içeriği belirlemek amacıyla öncelikle üç ilden birer eğitimci Milli Eğitim Bakanlığı tarafından modül hazırlama eğitimine alınmıştır. Modül hazırlama eğitimi alan eğitimciler Teknik Eğitim Merkezlerinde kurs verecek alan uzmanı eğitimcilerle birlikte kurs programlarını hazırladıktan sonra Milli Eğitim Bakanlığının onayına sunmakta, kabul gören modüller uygulanmaya başlanmaktadır. İçerik belirlenirken konuların çok kısa, çok basit, çok özet ve çok kolay anlaşılır hale getirilerek verilmesine ve bilgilerin uygulanabilir olmasına özellikle dikkat edilmektedir.

Ayrıca Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile 27 Aralık 2013 tarihinde yapılan protokol gereği Elginkan Vakfı sektörün beklentilerini programlara ve modüllere yansıtmak amacıyla bakanlığın yaptığı program geliştirme çalışmalarına da destek vermektedir.

Kurs Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi

Kurs ve seminerlerde yapılan faaliyetlerin etkinliği bir anket vasıtasıyla değerlendirilmektedir. Bu ankette eğitimin etkinliği ve eğitimcinin etkinliği ve eğitim alınması istenen konular başlığı altında 12 soru ile talep edilen eğitim ve önerileri içeren 2 adet ucu açık soru bulunmaktadır. Anket sonuçları eğitim merkezlerince istatistiki olarak değerlendirilmekte, ileride yapılması planlanan eğitimler için dikkate alınmaktadır.

Denetleme

Elginkan Vakfı faaliyetleri vakfın bünyesinde bulunan denetçiler tarafından düzenli aralıklarla denetlenmektedir. Ayrıca TSE tarafından da her yıl denetimler gerçekleştirilir. Elginkan Vakfı Eğitim Merkezlerinde TSE Kalite Sistemi uygulanmaktadır. Ayrıca Eğitim sonunda verilen başarı belgeleri Türk Standartları Enstitüsü kalitesindedir.

SONUÇ

Bilgi ekonomisinin güncel bir tartışma alanı oluşturduğu günümüzde; bilgi üretim faktörlerinin en etkin olma yolundadır. Bilgiye ulaşma ve bilgiye sahip olma kadar, ona yüksek teknolojinin çekici gücü niteliği kazandırarak kullanabilmek, ulusların önemli hedefleri arasına girmektedir. Mesleki eğitim, bilginin üretim ve teknolojiye dönüştürüldüğü bir süreç olarak değerlendirildiğinde, küreselleşen günümüz dünyasında daha büyük önem kazanmaktadır. Bu niteliği itibarıyla, mesleki eğitime yönelik çalışmaların yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi hayati önem taşımaktadır. Türkiye’de meslek eğitiminin, çağdaş gelişmelere ayak uydurabilmesi ise kapsamlı bir eğitim seferberliğini gerektirmektedir. Bu nedenle, meslek eğitiminde, tüm kurumlarıyla devlet, özel sektör ve tüm sivil toplum kuruluşlarının ortak katkılarının bulunması zorunlu görülmektedir.

Ebedi ve sürdürülebilir bir vakıf kurma amacıyla kurulan Elginkan Vakfı kuruluşundan günümüze yetişkinlerin mesleki eğitimine ve dolayısıyla ülke ekonomisine yaptığı katkılardan dolayı örnek bir model teşkil etmektedir. Mesleki gelişim ve uyum ile meslek kazandırma çalışmalarının yanı sıra son yıllarda başlanan uzaktan eğitim faaliyetleri de Mesleki Teknik Eğitim Merkezlerinin çalışma alanını genişletmiştir. Vakfın önde gelen Üniversiteler, ilgili bakanlıklar, bilim ve sanayi kuruluşları, İŞKUR, KOSGEB ve illerdeki Ticaret ve Sanayi Odaları gibi kurum ve kuruluşlarla yakın işbirliği içinde olması verilen eğitimin kalitesinin artması ve işe yerleştirme açısından son derece önemlidir.

Bilindiği üzere yetişkinlere sağlanan eğitim faaliyetleri ne kadar kaliteli olursa olsun hedef kitleye yeterince duyurulmadığı ve açıklanmadığı zaman amacına ulaşamamaktadır. Elginkan Vakfının eğitim faaliyetlerini duyurmak amacıyla yapılan çalışmaların kapsamının oldukça geniş olduğu anlaşılmaktadır. Sadece Mesleki Teknik Eğitim Merkezlerinin bulunduğu illerle sınırlı kalmayıp ülke genelinde vakfın faaliyetlerini duyurma amaçlı ciddi çaba sarf edildiği görülmektedir. Öte yandan Mesleki Teknik Eğitim Merkezlerinde verilen kursların programlarının Milli Eğitim Bakanlığınca verilen eğitimlere uyumlu olacak şekilde modüler hale getirilmesi ve sertifikalandırılması da dikkat edilmesi gereken önemli bir husustur.

ÖNERİLER

Elde edilen veriler ışığında aşağıdaki öneriler sunulmaktadır;

- Elginkan vakfı eğitimcileri sunum ve iletişime yönelik hizmet içi eğitim almaktadırlar. Ancak bu eğitimler incelendiğinde eğitimcileri yetişkin eğitimi ve androgoji konusunda bilgilendirmeye yönelik bir kurs programı sunulmadığı görülmüştür. Bu nedenle eğitimciler ilerde verilecek eğitimlerin yetişkin öğrenmesinin doğası, özellikleri, yetişkin eğitiminde dikkat edilmesi gereken hususlar ve eğitim ortamında kullanılacak yöntem ve teknikler gibi konuları içeren bir program dahilinde verilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.
- Elginkan Vakfınca yapılan eğitimlerde kurslar belirlenirken sektörün ihtiyaçlarına yönelik oldukça farklı veri kaynaklarından görüş alınmaktadır. Vakıfça yapılan ihtiyaç belirleme çalışmalarının bilimsel yaklaşımla

ihitiyaç analizine dönüşebilmesi için, yapılandırılmış anket veya başka veri toplama araçları ile bireylere ulaşılmasının verilerin güvenilirliği açısından daha sağlıklı olacağı düşünülmektedir. Vakıf hali hazırda kursları tamamlayan katılımcılardan eğitimin etkililiği, eğitimcinin etkililiği ve eğitim alınması istenen konular hususunda görüşlerini almaktadır. Sadece kursa katılan katılımcıların değil, diğer veri gruplarının da (sektörde faaliyet gösteren firma yöneticileri, kurslara hiç katılmamış çalışanlar, üniversite öğrencileri ve yerel halk vs.) görüşleri de yapılandırılmış anket formları vasıtasıyla alınıp istatistiksel olarak yorumlanıp değerlendirilebilir.

- Kursların sonunda verilen eğitimlere ilişkin yapılan değerlendirme çalışmalarının daha bilimsel bir yaklaşımla hazırlanmış ölçme araçları ile yapılması ileride verilecek eğitimlerin niteliğinin artırılması açısından önemlidir.
- Elginkan Vakfının Mesleki Teknik Eğitim Merkezlerinin bulunduğu iller sağladıkları fayda bağlamında şanslı sayılabilecek konumdadır. Merkezlerin Türkiye genelinde daha fazla ile yayılması ülke ekonomisi ve eğitimi için bir kazanç olacaktır. Bu noktada devletin ilgili kurumlarının da vakıf çalışmalarını ve varlığını desteklemesi gerekmektedir.
- Bu araştırma Türkiye’de mesleki eğitim alanında faaliyet gösteren vakıflardan Elginkan Vakfının çalışmalarını ele almaktadır. Türkiye’de bu alanda faaliyet gösteren diğer vakıfların çalışmalarını betimsel anlamda inceleyen bir çalışma yapılmasının alan yazına katkı getireceği düşünülmektedir.

Not: Bu çalışma 24-26 Nisan 2015 tarihlerinde Antalya’da 16 ülkenin katılımıyla düzenlenen 6th International Congress on New Trends in Education- ICONTE’ de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Akşit, H. (18-19 Nisan 2008). *Aile İşletmelerinde Kurumsallaşma Süreci: Elginkan Modeli*. 3. Aile İşletmeleri Kongresi. İstanbul Kültür Üniversitesi.

Brookfield, S.(1986). *Understanding and Facilitating Adult Learning*. San Fransisco: Jossey- Bass.

Brundage, D. & Mackeracher, D. (1980). *Adult Learning Principles and Their Application to Program Planning*. Toronto: Ontario Institute for Studies in Education.

Cheallaigh, M.N.(2001). Life Long Learning-How the Paradigm Has Changed in the 1990s.(Eds. Descy, P & Tessaring M.) *Training in Europe*. Volume 1. Luxembourg: Office for Official Publication of the European Communities.

Dwyer, R.J. (2004). *Employee Deveopment Using Adult Education Principles*. Instructional and Commercial Training. Vol.36, Issue 2. 79-85.

Günüç, S., Odabaşı, H.F. ve Kuzu, A. (2012). Yaşam Boyu Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 11(2). 309-325.

Güven, F., Gökmen, S. ve Hancı A. (2008). *Yetişkin Eğitimi Klavuzu*. TC. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Yayınları. Ankara.

Karaman, A.(2000). Türkiye’de Meslek Eğitimine Yönelik Ortak Faaliyetler. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*. sayı.43-44.173-188.

Knowles, M. (1998). *The Adult Learner: The Definitive Classic in Adult Education and Human Resource Development*. 5th Edition. M.A. Butterwirth-Heinemann.

Lowe, J. (1985). *Dünyada Yetişkin Eğitime Toplu Bakış*. UNESCO Türkiye Milli Komisyonu. Ankara.

TC. Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği. 03.12.2014 tarih ve 16750 sayılı başvuru.

Ültanır, E ve Ültanır, G.(Haziran 2005). Estonya, İngiltere ve Türkiye’de Yetişkinler Eğitiminde Profesyonel Standartlar. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, ss. 1-23.

Yörük, S., Dikici, A. Ve Uysal, A. (2002). Bilim Toplumu ve Türkiye’de Mesleki Eğitim. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 12(2). 299-312.

İnternet Kaynakçası

Cafer Sadık Abaloğlu Eğitim ve Kültür Vakfı. 08.07.2014 tarihinde <http://www.csavakfi.org.tr> adresinden alınmıştır.

Bursa Coşkunöz Eğitim Vakfı. 12.09.2014 tarihinde <http://www.bucosev.com> adresinden alınmıştır.

Kale Seramik Vakfı. 12.09.2014 tarihinde <http://www.ksvvakfi.org/> adresinden alınmıştır.

Gedik Vakfı. 15.09.2014 tarihinde <http://www.gedik.com.tr> adresinden alınmıştır.

Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayii Destekleme Vakfı. 03.10.2014 tarihinde <http://www.meksa.org.tr> adresinden alınmıştır.

Elginkan Vakfı. 16.08.2014 tarihinde <http://www.elginkanvakfi.org.tr> adresinden alınmıştır.

Elginkan Vakfı, Uzaktan Eğitim Portalı. 16.08.2014 tarihinde <http://uzaktanegitim.ege.edu.tr/elginkan/> adresinden alınmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü. 14.09.2014 tarihinde <http://hbogm.meb.gov.tr> adresinden alınmıştır.

Bolu Elginkan Vakfı. 16.08.2014 tarihinde <http://boluelginkanvakfi.org.tr> adresinden alınmıştır.